

НАРОДНЫ НОВИНКЫ

р. XVIII
ч. 41 – 44

КУЛЬТУРНО-СПЛОЧЕНЬСКИЙ ТЫЖДЕННИК РУСИНІВ СР

29. октобра 2008
ціна 6,- Ск (0,33 €)

• Концерт А. Сервіцькой 19. октобра 2008 у Пряшові збогатили і: (зліва горі) А. Балажова, А. Белашкова, колектів Язіерко, колектів Раславічан, (зліва долов) тріо О. Овшяник, М. Сійка і І. Мігаліч, група Конябой із Вішкова на Мораві, а вшыткым выступаючым, но главно А. Сервіцькій, за прекрасны концерт наконець подяковала ведуча одбору культуры Пряшівского самосправного края – Е. Арваёва.

Анна Сервіцька в Пряшові ексцеловала, але...

... я особливо і много далшых были сьме скламаны, бо 19. октобра 2008 до великой салы Театру Йонаша Заборьского (ТІЗ) на концерт Анна Сервіцькой у звязи з 20-річчым юбілєём наспіваня ей найзнамішой співанкы – *Крячок ляліовый*, сьме пришли на концерт праві Анны Сервіцькой, а не на концерт „вшыткых можных співаків“ з участєв А. Сервіцькой. Може суть то силны слова і критічны, але хто був на ей концерті в ТІЗ першыраз, так наісто буде зо мнов согласны. Правда, не був ем на попередніх семох ей концертах в данім театрі, може бы ем мав інакшы погляд. Але хоць ем не був на попередніх концертах, так Аньку розумлю, чом тот концерт так поскладовала. Найглавніша причина є: жебы каждорічний концерт в ТІЗ у Пряшові був дачім новым і несподіваным, одлишовав ся еден од другого, а то, істо, ся їй подарило, што наконець концерту при своїм дяковнім слові конштатовав і директор пряшівской грекокатолицькой епископской кацеларії о. Любомір Петрик. За Русинів подяковав співачці председа Русиньской оброды на Словенську **Владимір Противняк**, а тога організація ведно зо **Світловым конгресом Русинів**, як і далшыма, были спонзорами концерту. Але ідьме по порядку. Также коротко повіджено: тогорічний пряшівскый концерт А. Сервіцькой був пестрый а сама **наша популярна співачка в нїм ексцеловала**, кідь векшнов співала прекрасны, задушевны русиньскы співанкы, котры мусили каждого взяти за сердце. Также тот „мішунг“ ей в тім припадї мож одпустити. Окрем нєй, на концерті выступили дїтський фоклорный колектів **Язіерко** і музична співацька група **Язеро** з Рошковяна (много отцєве і дїдове тых меншых із дїтського колектіву), першы мали милый выступ і добрі доповнєвали дакотры співанкы А. Сервіцькой, хлопи указали тоту „середину“. Збогатив програм своїм выступінєм знамый грач на устну гармоніку **Любомір Варінський**, темперетметны танці фоклорного колектіву **Раславічан** із Раславіць в допроводі гры народной музыки під веджінєм віртуозного прімаша **Станіслава Балажа**. Єдиным русиньскым репрезентантом, окрем Сервіцькой, котра заспівала едну чеську співанку в допроводі гітаристы, але тот выступ в тім концерті був „ани пришыты, ани приплатати“. Вшыткых в салі розвеселєвав своїма выступлениями і актуалныма коментарями в ролі Циганкы **Йожко-Йожка Йозеф Варга** з Ганушовець

над Топлєв, але вірю, же нелем міджі Словаками ся найде такой народный росповідач, але і міджі Русинами, може, на наступнім концерті буде даный простор, наприклад, такой Русинці, як **Емі Лакатовій** із Пыхонь (окр. Снина), котра тыж выступать в ролі Циганкы. Найвече несподіваным, але і наконець бравурным было сполочне выступлїня Анны Сервіцькой з народнов музиков **Конябой** із Вішкова на Мораві, хоць на зачатку, кідь тота група „спустила“ свою модерну музыку, та каждый ся зазвідовав: „*Та тоты што ту роблять, нияк ту не пасують*“. Але по їх „особнім вступі“, котрый бы ем выпустив быти режисером, пришли модерни управы співанок Анны Сервіцькой, а то уж было дашто інше, нове, несподіване, красне. А кідь окрем хлопців іщі заспівала красным голосом їх солістка **Жанета Шанова Крячок ляліовый** і іншы співанкы, красно по русиньскы, были сьме вшыткы шокованы. А кідь ся ку групі придала і Аня, то сьме заживали готове чудо, прекрасна то была сполупраца, **несподіване закінчїня концерту**, котре цалком стерло попередні меншы мінусы. На самый конець з групов собі заспівала іщі і модераторка концерту, Русинка **Жанета Лішівкова**, котра свою модераторську роботу одвела по русиньскы і словеньскы добрі.

Концерт співанок А. Сервіцькой мав дві часті: духовну і світську, в першій заспівала прекрасны русиньскы маріаньскы співы, в другій тоты найзнамішой ей русиньскы і може едну-дві шаріськы народны співанкы. Заморозкы по тілі каждому наскочіли, кідь собі клякла А. Сервіцька і співала ку Богородіці і тыж кідь на колїнах ся к нїй придала модераторка. За сердце хватало і то, кідь ціла сала встала і ведно з нашов знамов інтерпретков маріаньскых співанок ся помолила *Отче наш*.

Наконець треба повісти, же каждый собі на концерті нашов дашто сердце близке, хоць не вшытко ся му мусило любити, але як то звыкне быти, каждому не вылагодіш. Но **цілковый ефект з концерту був ексцелентный і вшыткы одходили домів спокійны**, тішачі ся на девятый концерт Анны Сервіцькой у тім театрі о рік-два. Але вшыткы іщі не пішли такой домів, бо много потім взяли участь на святочній рецепції, котру відкрила ведуча одбору культуры Пряшівского самосправного края **Ева Арваёва**, котра за прекрасный концерт і добру культурну репрезентацію міста і краю А. Сервіцькой за вшыткых подяковала. А потім вшыткы стали до шору із букетами квіток і ґратулації не мали кінця-краю. Так як і приємна бісїда при погарї вина і смачных лакотинках. Также: БРАВО, АНЯ!

А. ЗОЗУЛЯК, фоткы автора

ВЫЗВА К РУСИНАМ НА СЛОВЕНЬСКУ, прията участниками міджінародного научного семінаря *Обявность історічных работ Николая Бескида* 20. септембра 2008 у Пряшові

Дорогы Русины, братя і сестры!

Мы, участници днешнєго міджінародного научного семінаря, поважуючі сучасну ситуацію коло кавзы **народного дому Русинів (Русский дом) на Главній ул. ч. 62 у Пряшові** за барз важну, обертаме ся на Вас із тов вызвов.

В році 1923 нашы предкы, котры у своїм сердцю мали любов к своему народу, своїм кіріло-мефодьскым традиціям, заложили Руськый клуб а о рік пізніше Руське культурно-освітне общество А. Духновіча в Пряшові. Они порозуміли, же лем через такы культурно-народностны організації докажуть боєвати за інтересы свого русиньского народу, піднимати єго націоналну гордость, розвивати народну ідентічность, русиньску культуру, школство, язык. Жебы тоты організації могли ефектвінше розвивати своє діятельство, за шырокой підпоры Русинів Словеньска, Підкарпатской Руси і краянів з Америки, за помочі народной збіркы в році 1925 купили красну будову на тогдышній Масариковій ул. ч. 62 із прилеглим фондушом аж по Словенську ул. за 280 тисяч корун чесько-словеньскых. Нашы предкы тоту будову назвали **Руськым народным домом**, в котрім ся розвинула шырока культурно-освітна работа многих русиньскых організацій, ту мали приступ вшыткы Русины.

Тот дім але в році 1965 був протиправно сконфішований штатом, але і потім ся ту організовали культурны акції. По „ніжній“ революції, по довгорічных судных спорах, у році 2002 наконець тоту святыню народной культуры Русинів была вернута первістному Руському клубу – 1923. Русины нелем на Словенську, але і краяне в Америці, з великов радостєв прияли справу, же тот дім знову буде служыти культурным цілям вшыткых Русинів і їх організаціям. Але тота радость не тримала довго, бо мала група особ на челі зо **Штефаном Секераком і Конштантіном Барном** подводом і кламством знеужыла тогдышні платны становы Руського клубу – 1923 і тайно, без того, жебы о тім знали вшыткы тогдышні членове выбору клубу і членська громада, обсадили челны позіції у выборі того клубу. Пізніше в тайности, тот „елітарьска групочка“ на челі зо Ш. Секераком, К. Барном і П. Бірчаком дала оцінити будову того народного дому, выготовила надачний документ і створила тройчленну справну раду а з потребныма документами заложила Надацію Руського клубу – 1923, і на ню, зась тайно, без інформованя і схвалїня членьсков громадов Руського клубу – 1923, перевели цілый масток на нову надацію і дали го записати до катастра. І так новыма властниками народного дому вшыткых Русинів ся стала 3-членна горстка особ а цілый масток справує єго справця, єдиный „ґазда“ – **Штефан Секерак!!! Мож то сміло назвати „крадежов строча“ міджі Русинами, хоць панове перд урядями якбы не порушыли ниякы заканы?!**

Русины ся інтересують о кавзу Руського народного дому у Пряшові і о выслідкы судных спорів коло того, зато участници днешнєго міджінародного научного семінаря обертають ся з вызвов на „елітарьску“ групу (Закінчїня на 2. стор.)

• На выдареній презентації книжки М. Гірової – Родне гніздо 17. октобра 2008 у Снині поздрала авторку предностка МсУ Я. Росічова, потім выступили гості з Пряшова: Г. Бескид, О. Глосікова, М. Мальцовска, авторка, котра навеце і співала, нелем декламовала. В культурнім програмі добру наладу створили: (долов зліва) В. Кучмашова, А. Гарктова, сын і нянько Яролиновы, М. Дубякова. А наконець была традична автограмада, на котрій каждый за дармо дістав нову книжку з підписом авторкы.

ЛИСТКЫ НА РУСИНЬСКИЙ БАЛ УЖ СЯ ПРОДАЮТЬ

Зачала ся писати історія нової інтересной культурно-сполоченської русиньской акції – русиньского світового машкарного балу, котрого першый річник організує Світовий конгрес Русинів із центром у Пряшові. Бал буде в готелі Дукля 13. фебруара 2009 зо зачатком о 19.00 годині. Листкы по 1.500 Ск (од 1. 1. 2009 за 50 евр) ся зачали продавати од 1. новембра 2008 року у одного з членів приправного выбору того балу, Інж. Михала Репчіка в канцеларії ч. 231 будовы Алліанцу – Словенської поістєвні, а. с. на ул. Словенській ч. 65 у Пряшові, тел.: 0905 873 326.

Таже вшыткых Вас щіро позываме на тот бал. Придьте, не обануєте, на балі Вас чекать много несподівань, але і главна ціна – особне авто Шкода Фабія од фірмы Ш-Автосервіс, котре може выграти хоць-хто із вас, бо вшыткы листкы ся будуть лосовати.

ТІШЫМЕ СЯ НА ВАШУ БОГАТУ УЧАСТЬ!

ВЫЗВА К РУСИНАМ НА СЛОВЕНЬСКУ

(Продовжіня з 1. стор.)

на челі зо Штефаном Секераком з такыма впросами, на котры бы мали верейно одповісти, кідь мають чісте сумлїня:

1. Як сьте ся дістали до челных функцій выбору Руського клубу – 1923, пізніше до Справной рады Надації Руського клубу – 1923?
2. Хто вам дав суглас заложыти Надацію Руського клубу – 1923?
3. Было то обговорене і одсугласене членьсков громадыв Руського клубу – 1923?
4. Кідь ніт, та як было може масток Русинів, куплений з фінанчнотой збірки народа, котрый ся в сучасности оцінює на 9 міліонів словенських корун, перевести на три плус єдну особу?

Є то велика несправедливість в одношію ку вшыткым Русинам! І є то велика ганьба, же правду і справедливость Русины мусять глядати на судах! Є то величезна несправедливість і підлость, же будова, куплена в 1925 році з фінанчнотых дарів Русинів, таким ганебным способом была одобрена малов ґрупов, ласкаво повіджено – авантурістів!

Єдночасно обертаме ся на вшыткых честных Русинів, жебы верейно одсудили тот несправедливый і протиправный акт малой ґруппы особ, котра бы мала за тот skutок одыйти з рядів Руського клубу – 1923 і Справной рады Руського клубу – 1923!

Пряшів, 20. септембра 2008

Участници міжнародного научного семінара

Ілюстрація Федора Віца

Успішна презентація книжки Марії Гірової

Русин і Народны новинкы з центром у Пряшові, Здружіня інтелігенції Русинів Словенська у Братіславі і Русиньске культурно-освітне общество А. Духовніча в Пряшові, Окресна організація у Снині партіціповали на выдареній акції, на презентації книжки Марії Гірової-Васькової Родне гніздо. Выдана книжка ініцівала, помогла приправити до друку і была ей зоставительков авторка тых рядків. О выдана ся постарало видавательство Русин і Народны новинкы на челі з єго шефредактором Александром Зозуляком, який книжку графічно і умелецькы оформив.

Представлєня першой книжки Марії Гірової-Васькової (нар. 1943) ся одбыло в Снині, в тзв. „Новім Геркулесі“, за участі ей родаків із села Руського і стариньской долины вообщє (учительі, культурно-освітны діятели, писательі і ін.). Програм вела сама авторка книжки, яка привітала предностку Містьского уряду в Снині Інж. Яну Росічову, делегацію з Пряшова: за видавательство Русин і Народны новинкы Мґр. Александра Зозуляка, выконного таємника Світовой рады Русинів, за Інштїтут русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты єго директорку ПґДр. Анну Плішкову, ПґД. за Музей русиньской культуры Словацького народного музею єго директорку ПґДр. Ольгу Глосікову, докторку наук, за Русиньске культурно-освітне общество А. Духовніча єго председу Мґр. Гавриїла Бескида і члена выбору того общества Інж. Димітрія Крішка. Каждый із споминаных людей выступив і поздравив авторку з выходом ей книжки і повівдав о проблематіці інштїтуції і здружїнь, котры представляли. Главным акцентом іх бісіды была захрана і утримованя русинства, школства, музейных скарбів, выходного обряду, а самособов русиньской літературы і пресы, писаных в азбуці, яку треба пестовати і прискіплєвати молодым людєм. Выдана русиньских книжок, новинок, іх популарізація міджі людьми тому ділу помагають.

Як зазначив у своїм выступі староста села Кленова Душан Гірча, може найвеце ся наша література презентує через радю. Тадь там сьме могли чути серіал Штефана Сухого Добра вода, єго стишкы з книжки Слон на Кычері, урывкы з творів Марії Мальцовской Манна і оскомина, Під русиньским небом, Зелена фатаморгана, але і творы Марії Гірової. Яка але шкода, же русиньске народносте выслана не чути у Сниньскім окресі. Староста ся правом обернув на представителів вшыткых споминаных інштїтуцій, абы помогли тому ділу. Діскутуячы выступили і з темами русиньского языка, як, наприклад Юрко Гривнак, який ся попросив, же де ся з нашого языка поділо „о“, яке в учебниках з давнішого періоду ся вжывало на місті етімологічного О (напр. конь, стол, нос) і в сучаснім списовнім языку на єго місті є І (кінь, стіл, ніс), на

што ся му снажила компетентно одповісти пані Анна Плішкова. В діскузіі выступили Анна Якубцова, яка повіла, же є горда на то, же Марія Гірова написала книжку поезій. Доказала то жена, яка вклала до своїх стишків властны чувства, а то каждый не докаже. Порадовав авторку і наш писатель, родак із Стаціна Штефан Сухый фіалками, який повів, же читательска громада є зась о дашто мудріша, богатша. Абы ся утримали, фіалкы треба поливати, як і о поезію треба ся старати, наповнєвати ей новыма мотивама, зажитками.

Дістало ся нам чести як зоставительці выступити із вступным словом о книжці. Підкреслили сьме, же хоць є то ей перша книжка, в ній она выплєла свою душу і сердце. Щіро, одкрыто. Простота ей стишків, аж пісенна форма прояву, не застєлює важность думок, які суть презентованы у ей творах. І хоць жьє активнов культурно-освітнов роботов, бере участь в розлічных акціях Русинів своего краю і мімо нєго, вірьме, же ей писательскы резервы іщі не суть вычерпаны, а же нас порадує, главно по лінії ліричной поезії, котра ей іде, подля нас, добрі. Єден писатель не обсягне вшытко, але в даякій темі може быти силный. Марія Гірова-Васькова пише горячим сердцем. Записує свої добры і недобры зажиткы. Імає добу, в котрій жьє. Сочувствує з болями і радостями простых людей. А тото ей поезію робити притягалнов про шыршу читательску публіку. Моментально Николай Гвозда, Штефан Смолей а найновше і Марія Гірова то суть люде, які вносять до русиньской літературы на Словакіі новы атрибуты. Вшыткы троє суть еднакы, але, предці є з них каждый інакшый. Пані Гірова нелем зато, же є жена, але акраз горячоба ей сердца ей ставлять до позиції глубшого вниканя описованого яву.

Книжка із сімболічных назвов Родне гніздо была приятна міджі людьми позітивно. Авторка емотивно прочітала свої стишкы, од чого дакотры притомны сі повтерали ай слызу. Тадь говорила о темах, які ся дотыкали ай інакшых – о vystавованю Русинів із стариньской долины, о гати, о роднім селі. Авторка ся представила ай як співачка із ґрупов Яворина. Выступили Ян Яролин зо сыном, Магда Дубякова, але ай школярі з Основной умелецькой школы із Снины Мартін Руснак (гра на гітарі), співала Вероніка Кучмашова, яку спроваджовала Анна Гарктова.

Слово ся черяло із співанков. Авторка ся тішыла з книжки, з читателів, приятелів, які ей пришли підпорити. Така популарізація про каждого автора є солєв жывота. Є інспіратівнов до далшой роботы. З такого выздвигнутя мож довог жыти. Жьчме сі взаємно і підпоруйме выход каждой книжки, яка отварять новы браны русиньской культуры і літературы.

Марія МАЛЬЦОВСКА, фоткы А. З.

„Як кібы ся розторгнув мїх із книжками русиньской поезії“

То ня напало в послїднім часі, кідь виходить єден зборник за другим. Теперь вышли скоро нараз три: зборник світської поезії про старшу молодеж і дорослых Штефана Смолея – Бескидскы співы, зборник про діти передшкольского і молодшого школьского віку Штефана Сухого – Незабудка і зборник духовной поезії Осифа Кудзея – Пацеркы. Суть то далшы зрілы колоскы тогорічных русиньских літературных жив, што нас може лем радовати, бо тішїме ся каждый книжці красной літературы в русиньскім языку, котра збогачує наш русиньскый літературный язык і русиньску культуру вообщє. Книжки Смолея і Кудзея были выданы за спонзорьскы пїнязі обчаньским здружїнем Русин і Народны новинкы, книжка Сухого – Сполком русиньских писателів Словенська, яка была фінансована в рамках грантового програму МК СР – Культура народностных меншынь 2008. На а што конкретного повісти о окремых авторах о іх книжках?

Штефан СМОЛЕЙ

(Міджілабірці, нар. 13. 9. 1933 у Рошківцях)

Отрошкы з богатой стишковой творчосты (дотеперь написав коло 1 200 поезій) русиньского народного поета Штефана Смолея сьме могли найчастіше читати на сторінках русиньских періодік, як Народны новинкы, в прилозі Поздравліня Русинів, часопису Русин, Русиньского народного калєндаря і інакшых. Потім єго стишкы ся дістали і до двох зборників русиньской поезії – Муза слїд Карпат (Пряшів, 1996) і Тернєва ружа (Пряшів, 2002), а першым єго самостатным зборничком были Чудны думкы (Міджілабірці, 2005). Наслїдно потім ОЗ Русин і Народны новинкы выдало

зборник єго патріотичной поезії під назвов Не ганьб ся, Русине! (Пряшів, 2005). Але автор в меншій мірі пише і короткы прозы, выбір із котрых вышов книжно у зборнику Юрковы пригоды (Пряшів, 2007).

Теперь, милы читателі, предкладаме Вам далшыи зборник поезій автора, котрого стишкы были розділены до пятєх тематичных частей: Дітинство наше – поучїня ваше, Родный край – природу рай, Русин єсь – не забудь одкы єсь,

Людьскы жалі – нашы болі і Задуманя мос – хосенне і твое. В них суть стишкы, котры суть емоціонального характеру, суть то властны зажиткы і пережываня автора, котры дав на папірь, бо як сам повів, нераз вночі думкы му не дадуть спати, мусить встати з постелі і взяти перо до руки... Также теперь мате можность холем часточно попозерати до внутра автора, „до єго сердца“. І такы стишкы, як Сироты, Староба, Скарга старой мамы, Сироты жыючїх родічє, Не люблю кламаня, Чом то так на світі? ці Сам себе ся звідам не можуть никого охабити легковажnym. І слова з послїднєго з уведжених стишків, котрый є якбы рекапітуляціов пережытого і зробленого, хочу на тім місці зацітовати: „Сам себе ся звідам / По одступі роки, / Ці єм вшытко зробив, / Што-м зробиши хотіє // ... Спокійный єм із тым, (Закінчїня на 5. стор.)

Вызначна акція Русинів – 10. Сейм Русиньской оброды

Юбілейный, 10. Сейм Русиньской оброды на Словенску (дале РОС) ся одбыв в суботу, 11. октобра 2008 в Бардеёвских Купелях, в рештавращі Криштал. Тот вызначный день належав шыткым Русинам і подля многих медій і участників був 10. сейм РОС оцінений як еден з **найліпше приготовленых** з каждого боку. Сейм мав конштруктивный характер. Далшым ёго позитивом был факт, же міджі участниками было в порівняно з попередніма сеймами векше заступліня молодых людей.

До Бардеёвских Купелів пришло до 70 участників, з того 52 делегатів, котры были зволены своїма окресныма і містныма організаціями РОС з правом голосованя, т. зн. 92 процент делегатів сейму мало право голосованя. РОС приготвила на сейм богатый програм, котрый ся зачав презентаціями делегатів і гостів. На зачаток в минуті тиха шыткы участници дали почливість усопшому Миколаєви Ляшови, бывшому председови РОС, і далшым функціонерам, котры уж не суть міджі нами. О 9-ій годині був сейм святочно отвореный, найперше русиньскы гимнов *Я Русин быв...*, а потім словами під-председы РОС Інж. Яна Липиньского был 10. сейм РОС офіціально одкрытый.

По схваліноу програмі сейму, мандатовой, волебой, пропозиційной комісії, комісії на управу Станов РОС, записователя і овиревательів, собі участници выслушали Справу і оцінку работы РОС од посліднёго, 9-го сейму РОС по сучасность. Зо справы, котру предложил председа РОС В. Противняк, выплинуло, же РОС досягла много успіхы, з яких є потребне споманути возник Музею русиньской культуры, росшырїня РОС о новы организациі, шырїня благодарного діла Русинів через централны фолклорны фестивалы, з якими РОС обышла 60 процент русиньскых сел, реалізованя проектів присвяченых русиньскій молодежи, зліпшїня сполупрацы і контактів міджі РОС і штатныма органами і т. д. В програмовых цілях надале зїстає росшырїня навчаня русиньско-го языка на далшых школах, розвой русиньско-го школства, згодночїня фінансованя культурных активіт і хоснованя грантових системів МК СР, розвой пресы і сполупраца з масмедіями (рішіня проблемів із русиньскым радіовысыланєм (**Словенський розгласне сповниш узнесїня Розгласовой рады – высылач Стацін не был обновлений**), одношїня РОС ку церковній проблематиці і т. д.

Зо справов дозорной рады о господарїноу организациі за період міджі двома сеймами выступил Інж. П. Дупканіч, председа ДР РОС. В справі ДР РОС оцінив період по 9. сеймі РОС словами: „...**Настала выразна**

змїна а РОС ся вернула на позиці репрезентанта нашого етніка.”

В програмі сейму была і змїна Станов РОС, подля котрых были зрушены окресны организациі а намісто них возникли **містны организациі**, які здобудуть правну субективіту. Мають право на заложїня банкового учту і можуть господарити з фінанціями. Далшов выразнішов змїнов у Становах РОС є, же заникли окремы секціі при РОС, які ся в минулости не освідчили, а возникнув тзв. **Порадний збор РОС**, котрый є одборным, порадным органом ВВ РОС при рішіню шпецїфічных одборных вопросов. Членове Порадного збору можуть подля потреби быти на засіданях ВВ РОС, але не мають право гласовати. Дале в рамках Станов РОС возникли **Русиньскы методічно-організачны центра**, які будуть помічным органом ВВ і председа РОС, главно про контакт з містнов самосправом, незисковыма организациями, подникательскых сфер на регіоналній уровни. Будуть їх творити 3 – 5 одборників, які роблять в русиньскім руху. Подля новых станов был схваленый волебный період на **три роки**.

Неоддільнов частів 10. юбілейного сейму РОС были волебы нового председа РОС і членів выконного, координачного выбору і дозорной рады. До волеб были пропонуваны 2 кандідаты – Мгр. Ян Калиняк, председа ОО РОС у Свіднику, і сучасный председа РОС Владимир Противняк з Міджілаборець. Подля волебойной комісії было розданных 52 волебных листків, з яких было 51 платных. З них 9 голосів здобыл Мгр. Ян Калиняк, т. зн. 17,6 процента платных голосів. В. Противняк здобыл 42 голосів, т. зн. 82,3 процента платных голосів. З того выплыває, же своїм волебным програмом делегатів еднозначно пересвідчив **Владимир Противняк з Міджілаборець, який ся став староновым председом Русиньской оброды на Словенску**. Про интерес уваждаме холем зломок із планів далшой работы новозволеного председа РОС В. Противняка: зряджїня центральной культурной інштїтуціі про Русинів, просаджовати, абы у 8 окресах русиньско-го регіону были вытворены при культурно-освітних центрах місця про методіків русиньской культуры, пропозиціі, абы штатны органы у русиньскім регіоні завели навчаня русиньского языка, а то холем одну-дві години тыжденно, рішіня ситуаціі із русиньскым радіовысылан-

нєм. Головным цілём председа РОС є розвой активіт замїряных на **найближше списованя людей у р. 2011**.

9-членный ВВ РОС был зволений на основі регіонального прїнципу. За членів были зволены: **Инж. А. Павлічко** за бардеёвський регіон, **П. Штефаняк** за братіславський регіон, **Мгр. М. Кереканіч** за гуменський регіон, **Бц. С. Лисінова** за прїшівський і кошіцький регіон, **Инж. В. Вішнєвський** за міджілаборський регіон, **В. Оцетникова** за снїньський регіон, **Ш. Зима** за староліубовнянський і кежмарський регіон і **Инж. М. Крайкович** за свідницький і стропківський регіон. **Членами дозорной рады** ся стали: **В. Юрїчова, А. Ковачова, Я. Магура, Ф. Латтова, Я. Допїряк**.

Сейм потведив і 32-членный координачный выбор, який творять председове окремых містных организациі і председове колективных членів РОС. Наконец сейму **Паед Др. А. Фецура**, председа пропозиційной комісії, прочітав **Узнесїня 10. сейму РОС**.

Міджі гостями сейму были і люде з области культурно-сполоченского і політичного жывота, як генералный директор Секціі людських прав і меншын Уряду влады СР **Марек Лісанскі**, заступкыня вєдучого оддїлення культуры МСУ у Бардеёві **Марія Гmitterрова**, директорка Музея русиньской культуры ПгДр. **Олга Глосікова**, др. н., редакторка русиньского высыланя СРО **Сільва Зелінкова**, вєдуча народностного высыланя СТВ в Кошыцях **Люба Колєва**, директор ПУЛБС-у **Владимир Марушін** і іншы, директор ТАД **Маріан Марко**, котрый зарівно был і делегатом сейму.

Участници сейму ся домів росходили спокойны, в пересвідчїно і в добрій вірі, же плановане ся стане в будучности реалным – про добро Русинів. **Сільва ЛИСИНОВА**, фотка: **Мгр. П. Крайняк**

• За председницькый стіл 10. сейму Русиньской оброды на Словенску 11. октобра 2008 в Бардеёвских Купелях засїли: (зліва) председа дозорной рады РОС П. Дупканіч, председа РОС В. Противняк і підпредседове – Я. Липиньскій і М. Крайкович

„Як кібы ся розторгнув міх із книжками русиньской поезїї“

Продовжїня з 2. стор.

/Што-м дотеперь зробил./ Бо нелегкий осуд / Всыяды ня провадил // ... Як мі было тяжко, / Я ся не піддавав, / Што-м хотів зроби, / За тым ся понагляв...

А зробив того як народный писатель немало, бо він чоловік у літературі нешколований, як то є і припад Осифа Кудзея ці Марії Гірової, котрым сьме того року тиж выдали зборники поезій, респ. баєк (О. Кудзей). Бо судьба так ся склала, же хоць Ш. Смолей наступив до Реальной гімназії в Жіліні, але з родинных, но главно фінанчных, причін штудії мусив передчасно скінчити і наслідно ся выучив за обрабляча ківів, жебы міг зарабляти на хліб. Потім цілых 32 років одробив у заводі Вігорлат у Снїні, пізніше в Міджілаборцях. Але тужба писати в нїм зїстала а днесь можемо повісти, же є добрі, кідь ся своєю тужбы не пусти, бо на світї бы не были ёго стишкы і повіданя, написаны по русиньскы, чїм бы была худобніша новодоба русиньска література на Словенску. Також, вірїме, же найновшій зборник поезій Ш. Смолея буде нелем добрым імпульсом до далшой ёго творчої работы, але же потїшїть і многих читателів, принесє їм погляд на нелегкий жывог наших отців і мам, наших предків, принесє много тем на задуманя. А в непослїдній мірі радує нас, же тот зборник „бескідьского соловя“ выходить в році ёго 75. народенн. Няй буде тот книжка добрым дарунком ёму і вам.

Осиф КУДЗЕЙ

(Нягів, нар. 24. 2. 1952 у Нягіві)

Пацеркы

Выростав у побожній хрїстіанській родині а ёго родичі заскїпили до ёго сердца віру в Господа Бога і были ёго добрыма учїтелями релїгїі, бо в часах ёго молодости Грекокатолицька церьков была штатом заказана. Вірници ся сходили на Ружанець по домах, а ёго мама го все брала зо собов. Дондесь му говорять: „Кідь бы была інша доба, быв бы з тебе наїсто священник.“

Проблем настав уж в школі, бо як єдиный із класы ся не підволив і не став є пїонїром... В работі го силували вступити до „родной страны“, бо од того залежав ёго поступ, аргументовали тым, же і найгрубше корїня часом засохне. Не успїли, історія указала, же ёго хрїстіанське корїня ся розросло, а під странов корїня засохло.

Пришов 1968 рік а він як молодой хлопєць написав перше **привітаня Владькови Голкови**, котрый завїтав до нягівского храму. У вісемдесятих роках минулого стороча пришов на Лабїрціну (до Рокытова) новый священник о. Франтішек Крайняк, з котрым вытворили пере-

кладательський тім і зачали перекладати релїгїйны і літургїчны тексты з языка церьковнославянского до языка Русинів. Як споминать автор: „Была то сізїфова работа. Не было словників, правил, не было кодїфікованого русиньского языка, шыткы сьме творили „за походу“. Але оплатило ся. **Маме Малуї Грекокатолицькый катехїзм про русиньскы діти, Евангелїя і апостолы на недїлі і свята цілого року, комплетны святы Евангелїя шыткых штирєх евангелїстів, Кресну дорогу, Акафіст Хрїстовым страстям, Погрїб, Парастас, Тайны, Малуї требник, Тропарі і кондакы на недїлі і свята...** В році 2006 він написав **Акафіст священномученику П. П. Гойдїчови, котрый выдало Общество св. Иоана Крестителя, а ведно з о. Я. Блашком, С. і М. Сметанковима і О. Костєм го награлі і на компактний дїск.**”

В році 1997 го ословив єромонах В. Й. Кундрат, ЧСВВ, уж благой памяти, ці бы не писав до василїаньского **Балаговїстника**, де был того часу шефредактором єромонах Й. В. Тімкович, ЧСВВ. Пристав на то. „Од того часу до часопису **регулярно пишу поезїю і прозу, котру підписую і псевдонїмами: Петро Лаїк, М. Вышнянський.**“ говорить О. Кудзей і продовжує, „а од року 2005 пишу і до часопису **Общества св. Иоана Крестителя – Артос, де роблю і языкову управу. Єм і членом редакцїной рады Грекокатолицького русиньского календаря, де тиж публікую свої творы і роблю языкову управу. Значна часть моїх стишків ся публікує в Русині і Народных новинках, а обчаньске здружїня під таков назвов выдало в році 2008 і два зборники моїх баєк: **Мудрость жывота і Байкы-забавляйкы.**”**

По приході о. Я. Блашка до Чабалівской парохїї (Нягів є філіалков той парохїї) в році 1998 зачав ведно зо С. Сметанком канторувати в храмі. Од тогды співають і на розмаїтых одпустах як дома, так і за границями. Як кантора го заїнтересовало едно діло, а то, же нашы прекрасны стародавны мелодїі церьковных пісень мають так языково помїшаны тексты, же аж страх. Жебы сохранили тоты мелодїі і про наступны гєнерациі, вытворив к ним цалком новы тексты в кодїфікованім русиньскім языку (**коло 50 пісень**), котры ся тепер хоснують як самїздат, но скоро узрїють світло свїта в книжній подобі.

Тїшїме ся на тоту книжку Осифа Кудзея, як і на новы публікаціі далшых двох спомянутых авторів, але рады бы сьме росшырили круг русиньскых писателів о новых авторів. **Хто мать достаток своїх якостных творів і думать їх книжно выдати, може ся обернути на наше обчаньске здружїня Русин і Народны новинки, бо мы ся шпецїалїзуєме в першїм рядї на выдаваня періодїчной і неперїодїчной пресы в русиньскім списовнім языку.** Нову книжку Ш. Смолея мож купити за 200 Ск а О. Кудзея за 250 Ск на адресі: **Rusín a Ludové noviny, Duchnovice nám. 1, 081 48 Prešov, tel.: 0905 470 884, e-mail: rusyn@stonline.sk.** Чекаме на Ваши обїданкы, наїсто ся Вам тоты книжкы полюблять, принесуть поучїня і забаву. **Желаєме прїємне читаня.**

VYHLÁSENIE

delegátov 10. Snemu Rusínskej obrody na Slovensku, ktorý sa uskutočnil 11. októbra 2008 v Bardejovských Kúpeľoch

Delegáti 10. Snemu Rusínskej obrody na Slovensku, ktorí sa zišli 11. októbra 2008 v Bardejovských Kúpeľoch konštatujú, že po roku 1989, kedy nastal oživujúci proces rusínskej národnostnej menšiny na Slovensku, a to najmä po založení Rusínskej obrody na Slovensku, predstaviteľky občanov Slovenskej republiky hlásiacich sa k svojmu rusínskemu pôvodu, boli dosiahnuté výrazné úspechy v obrodzovacom procese Rusínov a obnove rusínskej kultúry. Rusíni na Slovensku v rokoch 1952 – 1989 nemohli oficiálne používať a pestovať svoj rusínsky materinský jazyk, aby sa mohol zaviesť do výchovno-vzdelávacieho procesu a mohol sa používať v masovokomunikačných prostriedkoch, umeleckej či vedeckej sfére a pod.

Konštatujeme, že väčšina Rusínov na Slovensku neprijala rozhodnutie ÚV KSS v r.1952 o ukrajinizácii Rusínov, ako aj ukrajinský jazyk za svoj materinský jazyk. Kladne hodnotíme skutočnosti, ktoré sa prejavili v uplatňovaní Ústavy Slovenskej republiky, Rámcového dohovoru Rady Európy, Európskej Charty regionálnych a menšinových jazykov v uplatňovaní práv Rusínov na Slovensku. Plne podporujeme snahu a aktivitu vlády Slovenskej republiky, ktorá uplatňuje uvedené dokumenty pri rozvoji záujmov rusínskej národnostnej menšiny na Slovensku. Málokto z Rusínov na Slovensku pred rokom 1989 veril tomu, že Rusíni opäť dostanú svoje práva, ktoré im boli nezákonne a proti ich vôli odňaté. Skutočnosť je taká, že na Slovensku bolo uznané právo Rusínov na existenciu samostatnej rusínskej národnosti, bol kodifikovaný rusínsky jazyk, štát podporuje finančnými dotáciami naše aktivity, vydávanie periodickej a neperiodickej tlače, knižné a časopisecké vydania v rusínskom jazyku, bolo povolené vyučovať rusínsky jazyk, (ktorý bol akreditovaný na Prešovskej univerzite ako študijný odbor), bolo zriadené rusínske múzeum atď. S potešením sme prijali výsledky sčítania ľudu v r. 2001, kedy sa k materinskému rusínskomu jazyku prihlásilo 54 904 občanov SR, čo oproti roku 1991 predstavuje značný nárast.

Napriek uvedeným pozitívnym skutočnostiam, ktoré dokumentujú, že aj naša rusínska národnostná menšina má možnosť rozvíjať svoju kultúru, ako aj školskú problematiku, my, členovia Rusínskej obrody na Slovensku, ako aj členovia ďalších organizácií hlásiacich sa k svojim rusínskym koreňom, považujeme za svoju hlavnú povinnosť naďalej pôsobiť medzi Rusínmi tak, aby sa neustále rozvíjalo národnostné povedomie, aby sme mohli plnšie využívať všetky spôsoby, ktoré nám umožňujú vnútroštátne a európske právne normy a dohody.

Považujeme za potrebné, aby Ministerstvo školstva SR vyvinulo väčšiu snahu pre aktívnejšie zapájanie školských inštitúcií na realizáciu kompetencie rozvoja školstva národnostných menšín na jednotlivých stupňoch škôl. V tejto súvislosti považujeme za nevyhnutnosť požiadať štátne a samosprávne orgány o to, aby sa kultúrno-osvetové organizácie aktívnejšie zapájali do rozvoja kultúry rusínskej národnostnej menšiny.

Nepodporujeme pokusy, ktoré pripomínajú ukrajinizáciu rusínskeho obyvateľstva prostredníctvom Divadla Alexandra Duchoviča v Prešove, ktorá smeruje k obnove pomerov spred roka 1989. V činnosti pri rozvoji rusínskej kultúry na ďalšie obdobie, budeme uplatňovať svoje práva a požiadavky a neželáme si, aby iná národnostná menšina zasahovala do života rusínskej národnosti a neprivlastňovala si rusínsku kultúru v prospech svojej kultúry. Je nežiaduce, aby do problematiky rusínskej menšiny na Slovensku zasahovali predstavitelia iných krajín a zahraničných zastupiteľských úradov.

Vládu Slovenskej republiky žiadame, aby svojou autoritou napomohla v našom úsilí o zachovanie východného byzantského obradu medzi obyvateľstvom v rusínskych obciach, ako aj práva počúvať hlásania Božieho slova v rusínskom jazyku, ktoré je Rusínom systematicky odopierané. Obe cirkvi východného obradu konštantinopolskej tradície (gréckokatolícka a pravoslávna) majú nezastupiteľnú úlohu pri záchrane a rozvoji duchovného a kultúrneho dedičstva našich predkov. Svojím aktívnym úsilím tak prispievajú aspoň k čiastočnému zníženiu vysokého stupňa asimilácie, ktorá existuje v rusínskych obciach a mestách.

Vyhlasenie delegátov 10. Snemu Rusínskej obrody na Slovensku považujeme za dokument, ktorého naplnenie bude smerovať k intenzívnejšej obrode všetkých Rusínov na Slovensku. Sme presvedčení, že vláda Slovenskej republiky, okrem rozvoja kultúrneho života Rusínov, bude úspešnejšie riešiť sociálne a ekonomické problémy regiónov, v ktorých žije rusínske obyvateľstvo Slovenskej republiky. Rusínska obroda na Slovensku bude aj naďalej predkladať vláde SR analytické materiály o živote Rusínov na Slovensku, ktorých súčasťou budú aj konkrétne návrhy na riešenie problémov obyvateľov rusínskej národnosti a ich materinského jazyka.

V Bardejovských Kúpeľoch 11. 10. 2008

Delegáti 10. Snemu Rusínskej obrody na Slovensku

(Od redakcií: *Выголошїня сьме опубліковали так, як сьме го дістали, жебы была захована ориґіналность. Лем шкода, же русиньска організація не мала про русиньску пресу і русиньску верзію.*)

А. ЗОУЛЯК

Як мій брат Михал ославлёвав на Україні річницю ВОСР

Нас оптантів містны люде на Україні называли Гуцулами і Гуралями. Высмівали ся з нашої русиньской бісіды і все нам давали чути, же сьме там не дома. Просили ся нас, коли підеме домів, до Чехословакії. „Чому ви тут приїхали? Хто вас тут звав, холе-р-р-ры на вас нем-а-а... , вздыхали б ви, а пара би з вас вийшла, а щоб вас...“, клали на нас наші українськы брата. Вночі ходили попід окна, не давали нам спати і называли нас „перелётныма птицями“.

Нашов трагедіов было то, же мы бы ся радо вернули домів, але уряды нас не хотіли пустити. На Україні нас не прияли і нігда сьме собі там не звыкли, главно наші родичі, котры за тых 20 – 30 років ся не научили ани українськый язык. Українці, містны люде нас окрадали, били досорлых і дітей ведучи бригад, председоє колхозу. Заняли переважну часть функцій – председоє колхозу, сільскых урядів, таємниці партійных організацій, директоры заводів, не говорячі уж о функціонарях окресных і крайскых форматів. Были то малы богове і божичкове, мали непереможну міць і владу, а каждый ся їх бояв.

Так то было і в централнім селі Воютин, ай в нашім колхозі. Председом воютиньского колхозу був Романюк, потім го вымінив Михалчишин, ведучій нашої другої бригады був Тарасюк. Быв то высокый силный хлописко, лайдак і нешколований пияк. Каждє рано, як за царя, паньскы осаулы ходили на конях попід окна і кричали: „Хазяїн... ёб твою мать. На роботу!“

Друга бригада была поділена на группы, котры садили тенгеріцу, рунклю і інше. Едноє бригадирков была і молода дівка Гелена Барткова, родачка з Доброславы. Ёй задачов было рядити роботу людей у ёй групі а вечур за зробену роботу записувати єдноткы до робочой книжки. Множество записаных єдноток ся мало зоджовати із чіслом ведучого бригады.

Пришла осінь, час выплаты в колхозі. За єдноткы ся давали даякы грамы зерна і пару копійк. Кідь отець ішов до колхозу до Воютина по „выплату“, приніс того барз мало. Тоды брат Михал пішов на справу колхозу ся інформувати, же чом так мало. Там пришов на то, же половина отцёвых одробеных єдноток на справі колхозу записана не была. Де ся поділи? Брат пішов за уж споминанов Геленов, котра бывала недалеко од нас, в осаді Чорный Ліс. Жадав высвітліня. Повіла, же вышиткы отцёвы єдноткы заголосила бригадирови Тарасюкови. То значить, же він їх не наголосив на справу колхозу. Жебы правда вышла наверх, вирішив Михал і Гелена зайти на справу колхозу в сусіднім селі

Воютин. Вошли до канцеларії колхозу, де в тім часі був ай Тарасюк і жена председы колхозу, котра была плановачков. Была пізна осінь, а Михал з Геленов мусли перейти пять кілометрів там і назад. На уряді ся зачала остра выміна поглядів. Бригадир під силов аргументів був притиснутый к стіні. Михал і Гелена ся пустили до нёго: „Мы знаме, де есь задів тоты єдноткы. Ты їх записав єдній жені за самогонку! – кричали Михал з Геленов.

Было то точно так. Недалеко нашого дому жыла Українка, котра палила домашню палінку, самогонку. Бригадир к ній ходив пити а завдячовав ся ёй тым, же на ёй мено записовав єдноткы нашого отця. Правда вышла наверх. Бригадир зачав дуже кричати, як єден сердитый лев, ревати, як колхозный бык. Не одважив ся їх ударити, бо были свідковє.

По двоєх тыжднях у воютиньскім клубі ся зышло много людей на ославу річниці октобрової революції. Спершу была лекція на дану тему, а пак ся розоберали колхозны вопросы. За презідіалным столом сиділо веджіня колхозу. Оцінёвали заслуженых і прикладных робітників колхозу. На Михаловє велике зачудованя вызвали ай Тарасюка і хотіли му дати дарунку.

„За што вы му давате нагороду. Зато, же кламле колхозників і пє?“ – выкричав Михал зо заду.

В салі настало тихо.

„Хто то кричить?“ попросив ся председа колхозу.

„Я ем кричав,“ сміло одповів мій брат Михал. „Нашто оцінюєте такых пиякіє?“

„Я не хочу ніч, не хочу,“ замыррав попід ніс Тарасюк і пішов собі сісти на місто.

Веджіня ся пустило до Михала.

„Мы тя будеме судити. Ты есь хуліган! Ты нам зорвав політичну акцію, річницю великого октобра! Мы ся з тобов порухуєме. Ты іщі увидиши!“

Зась перешло пару днів. Председо колхозу і секретарь партійной організації робили вышиткы про то, абы мого брата послали на пару днів до арешту за „хуліганство“. Ведучій партійной організації неперестанно телефоноває до окресного міста Торчин начелникови міліції, підплуковникови Брикниови, абы Михала чім скорше взяли до арешту.

„Та што вы говорите. То не може быти. Миша Шкурла ниякый не хуліган. Мы го добрі знаме. Він добрый хлопец,“ одповідав Брикнін секретарєви партійной організації воютиньского колхозу.

І так ся Михал не дістає до арешту. На то але, як ославлёвав річницю великой октобрової, нігда не забуде.

Николай ШКУРЛА, Ладомирова

• На літургійній славности і одкрыттю памятной таблы Й. Міжічкови 4. октобра 2008, окрем іншых, взяли участь: (зліва) староста села П. Сучко, генералный вікарь М. Мойзеш, близка родина, председа Русиньского культурно-освітнього общества А. Духновича Г. Бескид і председа Містной організації Русиньской оброды у Пряшові Ф. Віцо.

Спомин на Йозефа Міжічка

В селі Окружна, окрес Пряшів, 4. октобра 2008 ся одправляла літургія у звязі з 90. роковинами смерті грекокатоліцкого священника Йозефа Міжічка (1847 – 1918), професора теології, каноніка-вельпрепшота Пряшівской капітулы, папского прелата і генералного вікаря Пряшівского грекокатоліцкого єпископства. Святочну літургію служив і проповідав генералный вікарь Пряшівского архієпископства Марцел Мойзеш. Ведно з ним служили Службу Божу ай далшы штирєми священници, міджі котрыма были ай наші русиньскы отцёве духовны – Ярослав Поповець з Чірча і Франтішек Крайняк з Камюнки, котрый є правнуком Йозефа Міжічка. Почас Службы Божой співав катедральный хор святого Яна Хрестителя з Пряшова. На кінці свята была одкрыта памятна табла Йозефови Міжічкови на стіні парохіальной церкви святого Михаїла Архангела з р. 1788. Таблу святочно одкрыв староста села Окружна Инж. Павол Сучко і о. Франтішек Крайняк а посятив ёй генералный вікарь Марцел Мойзеш. На святочнім актї на сільскім уряді поздравив притомных председа Русиньского культурно-освітнього общества Александра Духновича і председа Руського клубу – 1923 Мгр. Гавриіл Бескид.

Йозеф Міжічко ся народив 7. януара 1847 в селі Окружна (даколи Керештвей) в родині Андрія Міжічка і Марії, рожденной Сучковой. Штудовав на мадарьскій кралевській гімназії в Пряшові, теологійны штудії зачав в Ужгороді, пізніше штудовав у Тырнаві і Відню. Перед высвячінєм ся оженив з Ірмов Мигалічовов в Окружній, дівков містного священника Яна Мигаліча. Быв высвячений 26. новембра 1873 в катедралнім храмі в Пряшові. Служив в русиньскім регіоні, в селах Торискы, Камюнка, Якубяны, Порубка при Гуменнім і Собош в окресі Свідник. В р. 1889 ся стає священником у своїм роднім селі Окруж-

на в Шаріській жупі. В Собоші му як 34-річна умерла жена Ірма, як 16-річна дівка Ірма а пізніше сын-матурант Николай. Зістає сам з єдиным сыном Евгенем, котрый в р. 1902 був высвячений за священника і служив на фарі Градиско аж до своєї смерти, а як декан у Варганівцях (1905 – 1942). Йозеф Міжічко все штудовав. В р. 1887 зробив экзамены на гімназіального професора релігії, знав по русиньскы, по мадарьскы, по німецькы, по латиньскы, по руськы і по грецькы. В р. 1895 го владыка Ян Валій меновав за декана Пряшівского деканату. Тот істый єпископ го в р. 1897 кличе навсе до Пряшова, де ся стає професором догматічной теології, шпірітуалом в теологійній семінарії і конзісторіалным радцём. В р. 1902 ся стає членом Пряшівской капітулы. Є выменованый цісарём Франтішком Йозефом I. за молодшого каноника а поступно здобывает вышиткы канонічны ступні. По смерти каноника Юрая Репашія ся в р. 1915 стає ёго наступцём як вельпрепшт Пряшівской капітулы. В тім часі має функцію генералного вікаря Пряшівской єпархії, о чім ся ай пише в листині папы Бенедикта XV., котров менує Йозефа Міжічка за папского прелата. Кідьже був вдовцём, по смерти єпископа Валія в р. 1911 ся ёго мено споминало міджі кандидатами на єпископа, котрым наконець ся став Стефан Новак.

Йозеф Міжічко умер 8. октобра 1918 у Пряшові як 72-річний. Погріб одправляв 10. октобра в катедралнім храмі св. Яна Хрестителя в Пряшові за участі великого множества священників, монахів, церковных і світських функціонарів і віруючих єпископ Стефан Новак. Тілесны остаткы были уложены на цінтерю в Пряшові, де ся доднесь находить ёго гріб із камяным памятником.

Др. Петро КРАЙНЯК, Пряшів, фоткы Мгр. П. Крайняк

Перша новоєрейска свята Служба Божа

Отець духовный Маріан Медвідь із Міджілаборець був высланий із Кошицького екзархату на Україну, де 9 років служив як архієпископ. Священство прияє із рук владыкы Мілана Хаутура на Україні 28. августа 2008 в Мукачові

на праздник Успенія, а то в церкві, котра є присвячена Успенію Пресвятой Богородиці. На тім прекраснім святі брало участь много священників з України, тых о. Ян Блажко із Міджілаборець, понад 20 віруючих із Словакії – з родини і близкых. Церьков была переповнена – зышло ся понад 1000 людей.

У Міджілаборцях славность ся зачала в неділю 31. августа 2008 о 9-ій годині. Процесія за співу христіаньскых пісень ішла містом аж на сідліско, де уж чекала родина а тых священници з України: о. Мілан Береж, таємник владыкы Мілана Шашика – мукачєвского єпископа, о. Ламжа і коло 15 вірників з України. Велика святачна Служба Божа ся зачала в 10-ій годині в нашій Грекокатолічкій церкві св. Василія Великого у Міджілаборцях, котру ведно з новоєреєм Маріаном одправляли і ёго двоє братя священници Мірко і Павел і далшых 21 священників. Отець духовный лабірської парохії Ян Блажко го сердечно привітає. „Одтепер, отче, Маріане, Господь Бог буде через твої руки роздавати хліб голодным, а твої ноги нйі ся стануть Христовыма ногами, шобы ішли за Христом,“ повів він.

Проповідь мав брат о. Маріана – Павел. Была повна любви к своей мамці, котра по смерти своего мужа сама выховала штирєх сынів, із котрых трєми прияли дорогу священництва. „Є то про нас знак подякы за добру христіаньску выхову.“

Отець духовный Маріан є на Україні і секретарём двоє єпископів. А то, вера, велика жертва про Господа Бога. Знаме, же каждую професію мож нагородити, але посланя священника не має нагороду а прияти тоту жертву од

Господа Бога значить зречі ся світського жывота і наслідовати Христа в чістоті і вірности аж до смерти. Кошицькый єпископ Мілан Хаутур уділив му титул протоєрея з правом носити на своїх грудях Золотый хрест.

Святе причастя роздавав о. Маріан ведно із своима братами, священниками Мірком і Павлом. На кінці святой літургії сьме чули слова о. Франтішка Крайняка, котрый в Міджілаборцях служив 20 років і добрі познає родину Медвідёвых і їх уж помершого нянька, котрый був roky добрым, прикладным куратором.

Перше новоєрейске благословіня о. Маріан дав своїй мамі, братови з родинов, братам-священникам, хрестным родичам, вышиткым священникам, сестрічкам, вышиткым вірникам. Не забыв на хворых і терплячих. Наконєць сьме вышиткы заспівали На многая і благай літа.

Отче Маріане! І мы, членове Общества св. Ружанця, у своїх молитвах на Вас не забуде. Жьчіме Вам єдно з кураторьскым збором і лабірськыма вірниками много Божой помочі, шобы Вас наша небесна Мамка взяла під свій омофор, шобы сьме на Україні роздавали слова Євангелія і шобы Господь Бог Вам давав помічну руку. Просимє і о молитвы за нас, вірників Лабірціны.

За вірників Лабірціны, Анна ВЛАДЫКОВА, членка Общества св. Ружанця

НАРОДНІ НОВИНКИ

Выдавать Русин і Народны новинкы за помочі Міністерства культуры СР. Шефредактор: Мгр. Александер ЗОЗУЛЯК, редакторкы: ПгДр. Кветослава КОПОРОВА, ПгДр. Марія МАЛЬЦОВСКА, языкова редакторка: ПгДр. Анна ПЛІШКОВА, ПгД. Адреса: **Људовє новины, Duchnovičovo nám. 1, 081 48 Prešov, SR.** Tel.: 051/772 56 29. Передплатне на рік 250,- Ск, до сусідніх

штатів – 600,- Ск, або 27,- \$, або 18,- € до загранича поштов ІІ. кл. 39 \$ або 26 €, поштов І. кл. 44 \$ або 30 €, заплатити мож і в редакції, банковым переводом або поштовов поужажков на ч. рахунку 1386912153/0200, Všeobecná úverová banka, робочка Prešov. Регістрачне ч. **МК SR 417/91, МІС 49 438.** Опублікованы погляды дописователів не мусять быти згодны з поглядами редакції.

Адреса новинок на интернеті: www.rusynacademy.sk, <http://narodny-novynky.presov.sk>, E-mail: rusyn@stonline.sk

Rusín a Ľudové noviny
Duchnovičovo nám. 1
081 48 Prešov 1
PLZ
VsRP - 664/2003

Platené v hotovosti
080 02 PREŠOV 2